

2009-02-26

Socialdepartementet

Överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting om fortsatt förändringsarbete avseende första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom

---

Regeringen (Socialdepartementet) och Sveriges Kommuner och Landsting har enats om en överenskommelse om att fortsätta förändringsarbetet inom första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom.

Överenskommelsen för 2009 utgår, liksom den tidigare överenskommelsen som träffades i november 2008, från det förslag som Sveriges Kommuner och Landsting redovisat till regeringen (Socialdepartementet) den 25 mars 2008, Samlat grepp för barns och ungdomars psykiska hälsa (dnr S2008/2827/HS). Det var en första etapp av uppdraget och avsåg främst en probleminventering och att ta fram lokalt anpassade handlingsplaner. I det ursprungliga förslaget fanns en fortsättning av projektet med en förändringsfas då en ökad synkronisering av insatserna genomförs.

För att kunna möta ohälsan tidigt på lägsta möjliga nivå behöver en första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykiska sjukdomar utvecklas. Barnhälsovård, ungdomsmottagningar, primärvård, habiliteringsverksamhet, skolhälsovård och socialtjänst är exempel på verksamheter som har en viktig roll i första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom.

Mål

Målet med förändringsarbetet är att åstadkomma effektiva former för hälsofrämjande insatser och för första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykiska sjukdomar. Det handlar om att ta fram ett antal praktiskt fungerande modeller för arbets- och samverkansmetoder som tillgodoser tillgänglighet till rätt vårdnivå och

insatser för barn och ungdomar med psykisk ohälsa. Pilotstudien ska också kunna utgöra underlag för förändrings- och implementeringsarbete i andra kommuner och landsting.

Hittills genomfört arbete

Ett drygt 60-tal områden med deltagande från både kommuner och landsting har svarat på en intresseanmälan om att delta som pilotområde. Intresset för att delta har varit mycket stort och vikten av detta stöd framförs från många områden. Utifrån detta och efter diskussioner med länen har de tre stora regionerna Stockholm, Skåne och Västra Götaland inbjudits att delta med två områden var, ett storstadsområde och en kranskommun. Även i några andra områden diskuteras lösningen med en större tätort och en mindre kommun. Detta för att landstinget ska få möjlighet att prova en modell som fungerar både för storstad och glesbygd. Ytterligare åtta områden varav två i Norrlandslän har inbjudits att delta. Diskussioner har förts med kommuner och landsting och förankringsarbete pågår. Urvalsprocessen utmynnade i att 14 områden erbjudits delta.

En arbetsgrupp har bildas centralt i den sammanhållande projektorganisationen. Kontakter med Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet och Skolverket samt med brukarorganisationerna har etablerats. De olika aktörerna i respektive område håller på att identifieras, aktuella förhållanden kartläggs, t.ex. vad finns redan nu, vilka styrkor och brister finns. Information om projektets basala intentioner tas fram och vilja till deltagande förankras. Viktiga nyckelpersoner som kan delta i det praktiska arbetet identifieras och en lokal projektstruktur byggs upp.

Insatser för att uppnå målet

Under 2009 ska en praktisk analys göras av alla aktuella verksamheter, processer och flöden i vård- och stödsystemen men även av vilka insatser som görs för hälsofrämjande och tidiga insatser. Det kommer att omfatta förskola, skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, frivilligorganisationer, polis, Statens institutionsstyrelses institutioner, arbetsmarknadsåtgärder för unga och övriga aktuella insatser inom respektive område.

Arbetet ska under 2009 utmynna i en lokal handlingsplan för hur samordning och synkronisering av verksamheter och insatser kan förbättras. Nyckeltal och basala mätningar ska vara framtagna och genomförda. Ett antal modeller för hur insatserna kan samordnas ska identifieras och beskrivas på ett jämförbart sätt.

Fortsättningen på denna satsning innebär systematiskt arbete i de olika områdena med att förändra och utveckla verksamheterna i enlighet med respektive handlingsplaner. Gemensamma mål och mätbara delmål ska finnas och användas i det lokala förbättringsarbetet. Resultat i form av

både kvantitativa och kvalitativa mått ska användas. Arbetet i modellområdena ska spridas och erfarenheter, idéer och praktiska exempel ska finnas tillgängliga både för det egna länet och övriga landet.

Den ekonomiska omfattningen av överenskommelsen

Riksdagen har för budgetåret 2009 (prop. 2008/09:1, utgiftsområde 9, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127) beslutat att avsätta 893 471 000 kronor för regeringens satsning på förbättringar inom vuxenpsykiatri samt barn- och ungdomspsykiatri (anslag 1:8 Bidrag till psykiatri).

Regeringen har 2009 avsatt 30 500 000 kronor för förändringsarbetet avseende första linjens vård och omsorg för barn och ungdomar med psykisk ohälsa och psykisk sjukdom. Regeringen avser att avsätta ytterligare 30 500 000 kronor 2010. Medel under 2010 utbetalas i den mån riksdagen beviljar medel för detta ändamål.

Rapportering

Sveriges Kommuner och Landsting ska delredovisa projektet till regeringen (Socialdepartementet) senast den 31 december 2010 och slutredovisa projektet senast den 31 december 2011. Slutredovisningen ska innehålla en analys av de olika modeller som utvecklats i de olika områdena. Analysen ska bl.a. omfatta likheter och skillnader mellan modellerna samt erfarenheter av olika modellers förutsättningar att fungera i olika demografiska och geografiska områden.

Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att riksdagen beviljar medel för respektive år.

För regeringen Socialdepartementet

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Karin Johansson
statssekreterare

Håkan Sörman
verkställande direktör